

LLUBÍ (poble, Mall. 11, i-2)

És raonable que sigui abreviació del nom del *Rabal Aben-Lubi* del *Repartiment* (87, 461), com ja digué AMAlcover (BDLC xiv, 183), tant si aquest s'identifica geogràficament amb el poble del centre de l'illa, com amb el veïnadet de *Son Llubi*, dependent d'Algaida (junt amb *Son Llubi-net* allí prop), 27, d-4, que ja figura com un redol de cases en el Mapa Despuig; probablement allò, com admet Quadrado, per més que s'atribueixi al terme de Pollença, encara que sigui més prop d'Inca, car tot i ser a uns 18 km d'allà, el terme sarraí de Pollença s'allargava bastant, dret al S, al llarg d'Inca, i el terme d'Algaida no n'era més a la vora. El que en pot fer dubtar és que la forma antiga del nom de Llubi, en les fonts cristianes, és *Castell-llubi*, documentat en escriptures quatre vegades l'any 1389, una el 1595, set o quatre cops el 1659, i en la llista de mesures antiga publicada per JMBover (*Not. de la Isla de Mall.*, 1864). La documentació és:

«--- versus locum de *Castell Llubi* ---» a. 1389 (BSAL vii, 138b).

Castell Llubi, en Binimelis, a. 1595 (BSAL iv, 141b).

Íd., tres vegades el 1659 (BSAL vii, 86); «lloch de *Castell-Llubi*» dos cops, 1659; «lloch del *Castell Llubi*» 1659, i «de Muro al *Castell Llubi*» 1659 (BSAL vii, 312-3).

De més a més veiem *Castellubi* en el mapa Mut de 1683 (BSAL i, xxx, 4), el Lotter de 1760, i Mascaró l'assenyala així mateix en els mapes francesos de 1715 i 1740 i en l'alemany de 1756 (*C. T. M.*, pp. xvii, xix, xxi).

Llubi, tot sol, no apareix fins a l'any 1609, i llavors devia ser un ús vulgar, car apareix com a malnom d'un individu: «Antoni Llompart (a) *Blanquet de Llubi*» (BSAL iv, 242b); i en fi queda generalitzat així des del Mapa Despuig (1784).

I pensem: si fou sempre *Castell-llubi*, ¿no seria una formació catalana (cristiana)? I tanmateix hem de creure que no, perquè la forma del *Rept.* té un pes decisiu, per a pensar que era un nom heretat del temps dels moros, i les formes posteriors són una adaptació de la del *Rept.* Podem creure una de dues coses: a) *äbn-Lubî* (*äbn* 'fill') es confondria en la mitja-llengua dels primers moriscos amb *äsn* (< *häšn* o *hišn* el nom àrabí comú del 'castell'): *hišn*: castrum *RMa.*; *hišan* (pl. *hoçón* «castillo») *PAlc.*; però en aquesta combinació la vocal qesra sonava tan oberta que en tots els noms de lloc andalusos ha pres la forma *Azn-* (*Aznalçarache*, *Aznalcázar*, *Aznaitín* etc.); essent tan semblants *äsn* i *äbn* els nostres pendrien l'un per l'altre, i traduirien el primer membre del nom pel català *castell*. b) Potser fou *äbn* (*Aben*) l'originari, un vertader nom de persona, i foren els alfaquins torsimanys els qui en cristianitzar-se feren falsa traducció d'*äbn*, pres per *äsn*, amb *Castell-*, que restà llarg temps en la documentació però sense consolidar-se del tot, i el poble acabà per prescindir-ne. De fet noms ben sem-